

Lausunto

12.01.2017

Asia: OM 27/41/2015

Mietintö ”Luottamuksellisen viestin salaisuus”

Lausunto

Lausuntonne mietinnöstä ”Luottamuksellisen viestin salaisuus”

Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry (jäljempänä Tuomariliitto) esittää lausuntonaan työryhmän mietinnöstä ”Luottamuksellisen viestin salaisuus. Perustuslakisääntelyn tarkistaminen” (OM:n julkaisusarja ”Mietintöjä ja lausuntoja” 41/2016) seuraavaa:

Tuomariliitolla ei ole huomautettavaa säännösehdotuksen siitä osasta, joka koskee Suomen perustuslain nykyisen 10 §:n 3 momentin jälkimmäisen

virkkeen erottamista uudeksi 4 momentiksi ja sen sanamuodon muuttamista siten, että ilmaisu ”rikosten tutkinnassa” korvataan ilmaisulla

”rikosten torjunnassa”. Mietinnön perusteluissa esitetyllä tavalla säännöstä on jo nykyisin tulkittu laajentavasti niin, että sen nojalla

on ollut mahdollista säätää lailla välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen myös säännöksessä tarkoitettujen rikosten

varsinaista tutkintaa edeltävien toimenpiteiden osalta. Tuomariliitto pitää perusteltuna saattaa säännöksen sanamuodon vastaamaan sen

vakiintunutta tulkintaa.

Mietinnössä ehdotetaan lisäksi uutta 4 momenttia täydennettäväksi niin, että lailla voitaisiin säätää välttämättömistä rajoituksista viestin

salaisuuteen myös tiedon hankkimiseksi sotilaallisesta toiminnasta taikka muusta sellaisesta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista

turvallisuutta. Tältä osin ehdotetun säännösmuutoksen tavoitteet ovat sinänsä hyväksyttäviä. Siitä huolimatta, että mietinnön perusteluista

(s. 45) ilmenevällä tavalla ehdotettu sääntely ei mahdollistaisi yleisestä, kaiken kattavasta tietoliikenteen seurannasta säätämistä,

perusteluista (esim. s. 49) käy toisaalta ilmi, että säännöksen soveltamisalaan kuuluisivat myös tilanteet, joissa kansallinen

turvallisuus ei välittömästi olisi vaarantumassa. Tuomariliitto toteaa, että tällainen soveltamisalan määrittely voi olla omiaan johtamaan

pyrkimykseen laajentaa sen nojalla annettavalla lailla säädettäviä rajoituksia säännöksen soveltamisalan rajoja koettelevalla tavalla. Tuomariliitto esittää

sen vuoksi harkittavaksi, tulisiko säännöksen soveltamisalaa rajoittaa siten, että vakavan uhan lisäksi edellytettäisiin välittömyyttä,

esimerkiksi käyttäen ilmaisua "joka välittömästi uhkaa vakavasti kansallista turvallisuutta". Joka tapauksessa Tuomariliitto pitää

tärkeänä, että säännöksen nojalla rajoituksia viestin suojaan sisältäviä lakeja säädettäessä kiinnitetään erityistä huomiota rajoitusten

yksilöintiin ja tarkkarajaisuuteen sekä riittävien oikeusturva- ja valvontajärjestelmien luomiseen.

Lausunnon on valmistellut hovioikeudenneuvos Kimmo Vanne ja se on käsitelty Tuomariliiton oikeuspoliittisessa valiokunnassa.

Turussa 12.1.2017

Kimmo Vanne

Tuomariliiton puheenjohtaja

Vanne Kimmo
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry